

▲ Radiotherapeut Jochem van der Voort van Zyp voor de MRI-Linac. © UMC Utrecht

Nieuwe techniek verkort behandeling van prostaatkanker drastisch

Een nieuw apparaat verkort het aantal behandelingen voor mannen met prostaatkanker drastisch. In plaats van 35 bestralingen er zijn nu nog maar 5 nodig.

Hanneke van Houwelingen 14-11-19, 08:00

Het UMC Utrecht heeft een apparaat uitgevonden dat MRI-beelden maakt en tegelijkertijd de prostaat bestraalt in geval van kanker. Door de nieuwe techniek hoeft een grote groep mannen met prostaatkanker nog maar vijf keer bestraald te worden. Voorheen moesten zij 35 keer naar het ziekenhuis.

„Tijdens het bestralen hebben we constant de prostaat in beeld”, legt radiotherapeut Jochem van der Voort van Zyp uit. „Hierdoor kunnen we veel nauwkeuriger bestralen, waardoor we minder

gezond weefsel raken. Bovendien is de straling veel krachtiger, waardoor de mannen minder vaak terug hoeven te komen.”

Vijf keer bestralen

We bestralen veel nauwkeuriger en we raken dus minder gezond weefsel

- Jochem van der Voort van Zyp, Radiotherapeut, UMC Utrecht

In Canada wordt de techniek van vijf keer bestralen al jaren toegepast, zónder het in Utrecht bedachte apparaat. „En dus niet met dezelfde precisie”, aldus de radiotherapeut. De techniek is ingezet bij veertien patiënten in het UMCU, maar het academische ziekenhuis schat in dat er landelijk zeker 1500 patiënten baat bij kunnen hebben.

Prostaatkanker is de meest voorkomende vorm van kanker bij mannen boven de 45 jaar. In Nederland kregen vorig jaar 12.600 mannen prostaatkanker en overleden er 2894. Ongeveer de helft van alle prostaatkankerpatiënten laat zich opereren of bestralen. In het laatste geval moest de patiënt 35, en in sommige ziekenhuizen zelfs 39 keer, naar het ziekenhuis.

Lagere belasting

De nieuwe techniek waarbij dit maar vijf keer hoeft, is alleen geschikt voor mannen die te maken hebben met minder agressieve tumoren. De behandelingen duren bovendien een stuk langer; drie kwartier in plaats van 15 minuten per keer. „Dat is vergeleken met 35 ritjes naar het ziekenhuis minder belastend”, zegt de radiotherapeut.

Er is nog voordeel. In de oude situatie kregen de patiënten in het UMCU via naalden enkele minuscule goudstaafjes in de prostaat ingebracht. Die lichtten op tijdens de CT-scan, zodat de radiotherapeut op het bestralingstoestel beter kon inschatten waar hij moest zijn. „Het inbrengen van goudstaafjes is pijnlijk. Daar zijn de mannen nu vanaf, omdat de nieuwe scanner een beter beeld geeft van de prostaat.”

Minder bijwerkingen

Van der Voort van Zyp verwacht dat de nieuwe behandeling minder bijwerkingen geeft. Nu kampt 20 tot 30 procent van de prostaatkankerpatiënten in de eerste maanden met aanzienlijke plasklachten. Ze moeten 's nachts vaker naar het toilet, hebben een minder harde straal of loze aandrang.

Op lange termijn krijgt ruim de helft van de mannen die voorheen geen klachten hadden, te maken

met erectieproblemen. In samenwerking met het St. Antonius Ziekenhuis onderzoekt het UMCU wat precies de verschillen zijn in bijwerkingen tussen deze nieuwe methode en de huidige prostaatkankerbehandelingen.

Steeds meer ziekenhuizen schroeven het aantal bestralingen terug. Zo houdt het Amsterdam UMC ook vijf sessies aan met een net iets andere techniek. En het Erasmus MC ging vier jaar geleden als eerste ziekenhuis al van 39 naar 19, en vanaf volgende maand naar 7 bestralingen. Het baseert zich op een recente Scandinavische studie waar 7 bestralingen zeer effectief bleek, zelfs bij patiënten die agressievere tumoren hadden.
